

Participatie – 4: Doe ons dan ook maar een bestuurlijke transitie

door: Frank van den Dungen

Bij participatie mag de wijze waarop die ingericht wordt, bepaald worden door de gemeente. Er zijn maar twee kwesties waarbij de participatie in de wet duidelijk omljnd is. Dat is bij een 'projectbesluit', en bij de 'aanvraag van een omgevingsvergunning'. Met een projectbesluit heb je als inwoners slechts bij uitzondering te maken. Dat gaat over grote complexe kwesties, waar behalve de gemeente ook de provincie of het rijk bij betrokken zijn. Het aanvragen van een omgevingsvergunning zal echter veel vaker voorkomen, en daar heb je dan als omwonende zeker mee te maken.

Aanvragen omgevingsvergunning.

Vroeger moest je voor bijna alles een omgevingsvergunning aanvragen. Dat wordt een stuk minder. Maar áls er een vergunning aangevraagd moet worden, dan moet de aanvrager zelf het voortouw nemen. In zijn aanvraag moet staan óf en zo ja hóe hij aan participatie heeft gedaan, en wat de resultaten daarvan zijn. De gemeente weegt dat mee bij haar beslissing. Zo ongeveer staat het in de wet. De projectgroep van de dorpsraad, die de concept Omgevingsvisie voor Sterksel ontwikkelde, heeft dit vertaald naar twee concrete voorwaarden voor iemand die een omgevingsvergunning wil aanvragen.

1. Ten eerste moet je aantonen dat er draagvlak is bij de omwonenden waarop je plan effect kan hebben, én dat er bovendien draagvlak is bij organisaties die er mee te maken hebben. Daarbij vermeld je ook eventuele knelpunten en de wijze waarop je die gaat ondervangen.
2. Vervolgens moet je aantonen dat je plan een bijdrage levert aan de versterking van de waarden van het dorp of van het landelijk gebied, en, als dat niet kan, hoe je dat dan doet via compensatie in de buurt.

De visie kunt u hier vinden: <https://www.sterksel.nu/images/w.omgevingsvisiebouwstenen210920.pdf>

Het staat er natuurlijk iets anders. En we weten nog niet of onze gemeente dit idee overneemt. Maar met zo'n regeling zouden we hier nooit-van-z'n-leven een Poort43 gehad hebben.

Vrij, maar niet echt vrijblijvend.

Bij andere kwesties waarbij participatie een rol speelt, is de gemeente vrij in de keuze hoe ze dat doen. Maar ze zijn altijd verplicht om hun keuze te motiveren. Dat betekent dat ze bij een besluit aan moeten geven "*hoe inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zijn betrokken bij de voorbereiding en wat de resultaten daarvan zijn*". Dus erg vrijblijvend is het niet.

Omgevingsplan: dubbele motiveringseis.

Deze motiveringsplicht geldt sowieso voor het opstellen van de Omgevingsvisie. Maar ook voor een eventueel Omgevingsprogramma. Een programma is een uitwerking door B&W van de strategie voor een onderdeel van de Omgevingsvisie. In Heeze-Leende denkt men daarbij bijvoorbeeld aan de transitie van de landbouw. Maar motivering is ook een eis bij de uitwerking van de Omgevingsvisie tot een Omgevingsplan. En in een Omgevingsplan wordt alles tot in de puntjes uitgewerkt en geregeld. Daar krijg je als inwoner uiteindelijk mee te maken. Daarbij is het uitdrukkelijk de bedoeling dat er minder en eenvoudiger regels zijn dan vroeger én dat er draagvlak voor is. Daarom geldt bij een Omgevingsplan niet alleen een motivering achteraf, maar ook aan de voorkant. Als een gemeente haar Omgevingsplan gaat maken, dan moet ze daarvan vooraf een 'kennisgeving' doen. Daarin moet staan hoe de gemeente participatie zal gaan vormgeven. Dus hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen bij de voorbereiding betrokken zullen worden.

Bestuurlijke transitie

Omdat onze gemeente met Sterksel wil beginnen bij het maken van haar Omgevingsplan, krijgen we hier zo goed als zeker ook de primeur van de participatie. Maar als Heerlijkheid hebben we daar natuurlijk ook zelf wel een idee over. Doe dan meteen ook een transitie op het gemeentehuis; een doorgroei naar een organisatie waar niet de regels, maar de belangen van de inwoners en hun leefomgeving centraal staan.

Meer openheid, vertrouwen en gelijkwaardigheid. Dan kunnen we samen op weg naar een nieuwe Heerlijkheid.